حجت‌الاسلام والمسلمین عالی در گردهمایی تحلیلی «معرفت دینی، تاب‌آوری تاریخی و زمینه سازی ظهور»:

بندگی خداوند، تنها از مسیر تسلیم در برابر ولی‌خدا پذیرفته است

حمیده خلیل‌زاده | رواق امام خمینی(ره) در حرم مطهر رضوی همزمان با ایام شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) میزبان تحلیلی جامع از نسبت میان «معرفت دینی»، «تاب‌آوری تاریخی» و «زمینه‌سازی ظهور» بود. حجت‌الاسلام والمسلمین مسعود عالی در این گردهمایی، با بازخوانی جایگاه عترت در هندسه معرفتی اسلام، همسویی فکری و عملی با حجت خدا را تنها بستر تحقق کمال انسانی و ورود به افق موعود دانست.

نبرد باورها؛ فرسایش حقیقت در سایه گسست از عترت

سخنران حرم مطهر رضوی نقطه آغازین انحراف در جوامع دینی را در دو ساحت بررسی کرد: «شبهات» که ساختار ادراکی و باوری انسان را از درون هدف می‌گیرند و «فتنه‌ها» که زیست اجتماعی مؤمنان را از بیرون به تلاطم می‌کشانند. او با اشاره به رویدادهای روزهای پایانی حیات پیامبر اکرم(ص) و ممانعت از نگارش وصیت، آن مقطع را سرآغاز یکی از عمیق‌ترین شبهات تاریخ اسلام برشمرد. این سخنران در ادامه به شرح اهمیت پیوند قرآن و اهل بیت(ع) پرداخت. در حقیقت جدایی‌ناپذیری قرآن و عترت در حدیث ثقلین، یک تعارف کلامی نیست؛ بلکه یک قاعده معرفتی است.

حجت‌الاسلام عالی درباره تمسک به قرآن و عترت گفت: هراندازه فاصله یک جامعه از اهل‌بیت(ع) بیشتر شود، درک آن جامعه از حقیقت قرآن نیز دچار دگرگونی و تحریف مفهومی خواهد شد. تحقق برکات و بطون آیات الهی تنها در سایه پیوند با ولایت معنا پیدا می‌کند. او افزود: بهره‌مندی حقیقی از آثار و برکات آیات و سوره‌های قرآن، در کنار ولایت و پیروی از اهل‌بیت(ع) محقق می‌شود و روایات متعددی درباره آثار معنوی سوره‌ها و آیات قرآن وجود دارد که تحقق کامل این آثار با قرار گرفتن در مسیر ولایت امکان‌پذیر است.

حجت‌الاسلام عالی با اشاره به آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ» گفت: خداوند از مؤمنان خواسته همراه صادقان باشند و این همراهی به معنای پیروی از معصومان(ع) در گفتار، رفتار و اندیشه است؛ انسان با قرار گرفتن در مسیر اهل‌بیت(ع) می‌تواند به رشد و کمال دست پیدا کند.

مدار هستی و آزمون اختیار؛ از عصیان ابلیس تا اراده سلمان

در بخش دیگری از این گزارش، مسئله «ولایت‌مداری» نه صرفاً یک وظیفه شرعی، بلکه به عنوان قانونی حاکم بر نظم کیهانی تبیین شد. نظام آفرینش به گونه‌ای طراحی شده که مدار حرکت موجودات بر محور حجت الهی است و حتی فرشتگان نیز برای انجام مأموریت‌های خود به محضر امام عرضه می‌شوند. با این تمایز بنیادین که انسان و جن، برخلاف سایر اجزای طبیعت، باید با «انتخاب و اراده آزاد» این هم‌راستایی را برگزینند.

این سخنران مذهبی با اشاره به روایتی از امام موسی کاظم(ع) در کتاب اصول کافی، افزود: انسان و جن تنها موجوداتی هستند که با اختیار خود باید مسیر همراهی با ولی خدا را انتخاب کنند؛ زیرا رشد و تعالی انسان بدون پیروی از موجود برتر و انسان کامل امکان‌پذیر نیست. حجت‌الاسلام عالی سرنوشت ابلیس را شاهدی بر این مدعا دانست: ابلیس سقوط کرد نه به دلیل کمیِ عبادت، بلکه به سبب نپذیرفتن مجرای هدایت و سرپیچی از تعظیم در برابر انسان کامل. این واقعه تاریخی اثبات می‌کند بندگی خداوند، تنها از مسیری که خود معین کرده–یعنی تسلیم در برابر ولی خدا–پذیرفته است. او در نقطه مقابل، «سلمان فارسی» را تراز انطباق خواسته‌های فردی با اراده امام خواند؛ نقطه‌ای که انسان از مرتبه پیروی صرف در رفتار، به هماهنگی در میل، آرمان و اندیشه می‌رسد و به حوزه هویتی اهل‌بیت(ع) پیوند می‌خورد. حجت‌الاسلام عالی در این باره گفت: سلمان تنها رفتار خود را با امیرالمؤمنین(ع) هماهنگ نکرده بود، بلکه خواسته‌ها و تمایلات خود را نیز تابع خواست آن حضرت قرار داده بود و همین میزان از همراهی، او را به جایگاهی رساند که از اهل‌بیت(ع) محسوب شد. یکی از محورهای تحلیلی این سخنرانی، بازتعریف مقوله انتظار بود. این خطیب دینی تصریح کرد: آنچه در روایات بر آن تأکید شده، فراهم شدن شرایط ظهور است؛ یعنی زمانی که مردم جهان به آگاهی برسند، ظلم‌ستیزی گسترش پیدا کند و انسان‌ها در برابر ستم و بی‌عدالتی بایستند.

جبهه مقاومت از مرزهای منطقه فراتر رفته است

این سخنران مذهبی با اشاره به همراهی و ایستادگی مردم ایران در مسیر ولایت طی دهه‌های گذشته گفت: پیامبر اکرم(ص) از اشتیاق خود برای دیدار برادران آخرالزمانی‌شان سخن گفته‌اند؛ کسانی که بدون دیدار اهل‌بیت(ع) به آنان ایمان می‌آورند و در راهشان پایدار می‌مانند.

او با اشاره به تحولات سال‌های اخیر و جنگ‌های مختلف، از جمله دفاع مقدس هشت‌ساله، اظهار کرد: مردم ایران با وجود فشارهای اقتصادی، تحریم‌ها و جنگ روانی، بر باورهای خود ایستاده‌اند. این همراهی، ظرفیت‌های تازه‌ای در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی پدید آورده است.

حجت‌الاسلام عالی اهمیت راهبردی تنگه هرمز و باب‌المندب را یادآور شد و این تحولات را نشانه‌ای از دگرگونی در معادلات قدرت جهانی دانست. او افزود: به باور من، ایران و محور مقاومت امروز جایگاه متفاوتی در معادلات منطقه‌ای و جهانی دارند و این ظرفیت‌ها می‌توانند بر شکل‌گیری نظم نوین جهانی اثر بگذارند.

او همچنین با اشاره به گسترش اعتراض‌های عدالت‌خواهانه در کشورهای مختلف علیه رژیم صهیونیستی گفت: جبهه مقاومت دیگر به منطقه محدود نیست و بخشی از آزادی‌خواهان و عدالت‌طلبان جهان نیز در برابر ظلم و بی‌عدالتی موضع گرفته‌اند.

تاب‌آوری تاریخی؛ تمایز کوفه و عصر حاضر

در تحلیل رفتارشناسی جامعه منتظر، مقایسه‌ای تاریخی میان رخدادهای کوفه و تجارب معاصر صورت گرفت. تنهایی مسلم بن عقیل نشانه ضعف ظرفیت ساختاری و عدم وفاداری آن جامعه به نماینده امام بود؛ در حالی که استمرار پایداری مردم در پشتیبانی از ولی فقیه در سخت‌ترین شرایط اجتماعی و تقابل‌های بین‌المللی، نشانگر تکامل ادراکی و آمادگی عملی برای همراهی با حجت الهی است. در این میان، حضور کنشگرانه و آگاهانه زنان در تمامی عرصه‌های دشوار و بزنگاه‌های اجتماعی، شاخصی برجسته از این بلوغ جمعی ارزیابی شد.

پایان‌بخش این مراسم، مروری تحلیلی و مستند بر واپسین گفت‌وگوهای حضرت فاطمه زهرا(س) با امیرالمؤمنین علی(ع) در بستر شهادت بود؛ تصویری تاریخی از نخستین مدافع حریم ولایت که جان خود را در مسیر جلوگیری از انحراف امت فدا کرد.

خبر

اعلام ویژه‌برنامه‌های سوگواری، سخنرانی و آیین‌های حماسی ایام فاطمیه

خیمه عزای فاطمی در حریم رضوی برپا شد

معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی همزمان با فرارسیدن ایام حزن‌انگیز شهادت مظلومانه حضرت صدیقه کبری، فاطمه زهرا(س)، منظومه‌ای جامع از ویژه‌برنامه‌های معرفتی، مرثیه‌سرایی، محافل شعر، آیین‌های حماسی و وداع با لاله‌های گمنام را مقارن با ایام فاطمیه در رواق امام خمینی(ره) حرم مطهر رضوی برگزار می‌کند.

به گزارش آستان نیوز، همزمان با ایام سوگواری شهادت ام‌ابیها(س)، حرم مطهر رضوی سیاه‌پوش ماتم بانوی دوعالم شده و بارگاه منور رضوی سلسله برنامه‌هایی گسترده و تفصیلی را به منظور تبیین معارف فاطمی برای خیل عظیم زائران و مجاوران تدارک دیده است.

تبیین ابعاد ولایت‌مداری، جهاد تبیین و سیره فاطمی

بر اساس برنامه‌ریزی صورت‌گرفته، مراسم محوری سوگواری هر شب از شنبه ۱۶ آبان تا یکشنبه ۲۴ آبان ۱۴۰۵ بلافاصله پس از اقامه نماز مغرب و عشا در رواق امام خمینی(ره) آغاز می‌شود. در این سلسله محافل معرفتی، حجج اسلام والمسلمین مسعود عالی، حامد کاشانی، سید اسماعیل حاتمی و علی علیزاده به ایراد سخن می‌پردازند.

محورها و موضوعات سخنرانی این خطبای برجسته بر تبیین «نقش بی‌بدیل حضرت زهرا(س) در دفاع از حریم امامت و ولایت»، «جهاد تبیین و خطبه‌های سرنوشت‌ساز فدکیه»، «سیره زیستی و الگوی تربیتی خانواده فاطمی در جامعه معاصر» و «مفهوم‌شناسی ولایت‌پذیری و بصیرت‌افزایی دینی در بزنگاه‌های تاریخی» متمرکز خواهد بود.

احیای سنت پندخوانی با حضور پیرغلامان و ذاکران رضوی

در بخش آیینی این شب‌ها، سنت کهن و معرفت‌بخش «پندخوانی» که ریشه در اصالت ستایشگری اهل‌بیت(ع) دارد، با بهره‌گیری از مضامین اخلاقی، حکمت‌آموز و نصایح منظوم دینی توسط ذاکران و مرثیه‌خوانان اهل‌بیت(ع) از جمله رضا آتشبار، علی ملائکه، علی خوش‌چهره، محمد جعفرنژاد، محمد موحدی‌نیا، محمد عطاپور و هادی الهی، طنین‌انداز خواهد شد.

سوگواری و مرثیه‌سرایی با نوای مداحان نام‌آشنای کشوری

بخش پایانی این ویژه‌برنامه به عزاداری پرشور و توسل به ذیل عنایات بانوی دوعالم، حضرت فاطمه زهرا(س) اختصاص دارد که با نوای مداحان و ذاکران شاخص کشوری، محمود کریمی، احمد واعظی، کربلایی نریمان پناهی، مهدی سروری، امیر عارف، جعفر ملائکه و احد سبزی برگزار می‌شود و دلدادگان ولایت، به سوگواری و نوحه‌خوانی خواهند پرداخت.

«راه فاطمه(س)؛ رسم شهادت»؛ بازخوانی منظومه فکری رهبر شهید

در تداوم برنامه‌های تبیینی، ویژه‌برنامه «راه فاطمه(س)؛ رسم شهادت» با هدف بازخوانی و تحلیل بیانات و دیدگاه‌های تبیینی رهبر شهید انقلاب اسلامی درباره منظومه شخصیتی و سیره والای حضرت زهرا(س)، در روزهای شنبه ۱۶ و یکشنبه ۱۷ آبان در رواق امام خمینی(ره) میزبان پژوهشگران و دلدادگان مکتب انقلاب بود.

«نغمه‌های فاطمی»؛ تجلی ادب و هنر

به منظور پیوند هنر متعالی با مضامین معنوی، محفل ادبی و بصری «نغمه‌های فاطمی» مشتمل بر دکلمه‌خوانی، روایت‌گری هنری و اجرای نماشعر آیینی در رثای شهادت صدیقه طاهره(س)، دوشنبه ۱۸ آبان ساعت ۲۱ به اجرا درمی‌آید.

«مرثیه مادر»؛ شب شعر شاعران برجسته آیینی

ارادت شاعران و اصحاب ادب به پیشگاه ریحانة‌النبی(س) در قالب شب شعر و محفل فاخر شعرخوانی با عنوان «مرثیه مادر» تجلی می‌یابد. این محفل ادبی و ماتم‌سرایی با خواندن تازه‌ترین سروده‌های فاطمی، در شامگاه چهارشنبه ۲۰ آبان ساعت ۲۱ برگزار می‌شود.

«در پناه مادر»؛ طواف و وداع باشکوه با پیکرهای مطهر شهدای گمنام

از شاخص‌ترین برنامه‌های این ایام، آیین معنوی تشییع شهدای گمنام با عنوان «در پناه مادر» است.

مراسم جانسوز و حماسی وداع با پیکرهای پاک شهدای گمنام هشت سال دفاع مقدس، در شامگاه پنجشنبه ۲۱ آبان بلافاصله پس از اقامه نماز مغرب و عشا، فضای رواق امام خمینی(ره) را به عطر ایثار، مقاومت و شهادت معطر می‌کند.

«اجتماع عهد فاطمی»؛ احیای سنت اصیل چهارپایه‌خوانی

با هدف زنده‌نگه‌داشتن سنت‌های اصیل و قدیمی عزاداری، اجتماع عظیم «عهد فاطمی» ویژه تجدید پیمان و بیعت با آرمان‌های ولایت و امامت، همزمان با شهادت صدیقه اطهر(س)، جمعه ۲۲ آبان پس از اقامه نماز مغرب و عشا، همراه با سنت خاطره‌انگیز و پرشور «چهارپایه‌خوانی» برپا خواهد شد.

«آوای یاس»؛ خروش گروه‌های سرود و همخوانی آیینی

همدلی و نوای یکصدای نسل نوجوان و جوان در تجلیل از مقام والای مادر امت، در ویژه‌برنامه «آوای یاس» رقم می‌خورد. این اجتماع گسترده همخوانی و آواهای مذهبی با محوریت سوگواره فاطمی، شامگاه جمعه ۲۲ آبان رأس ساعت ۲۱ میزبان خیل ارادتمندان است.

«هویت زن مسلمان»؛ واکاوی الگوی سوم زن در تراز تمدن نوین اسلامی

بخش پایانی ویژه‌برنامه‌های ایام فاطمیه به نشست‌های معرفتی «هویت زن مسلمان» اختصاص یافته است که در آن، ابعاد سیره اجتماعی، خانوادگی، حیا، عفاف و کنشگری سیاسی حضرت صدیقه کبری(س) به عنوان والاترین الگوی زن تراز اسلام بررسی می‌شود. این رویداد اندیشه‌ای در روزهای شنبه ۲۳ و یکشنبه ۲۴ آبان، رأس ساعت ۲۱ برگزار خواهد شد. معاونت تبلیغات اسلامی آستان قدس رضوی، ضمن عرض تسلیت ایام شهادت حضرت زهرا(س)، از تمامی زائران، مجاوران و شیفتگان خاندان عصمت و طهارت(ع) دعوت می‌کند در این محافل معرفتی و مجالس سوگواری حضور به هم رسانند.

میراث

از «نورالعیون» تا «حیات‌القلوب»؛ نسخه‌های خطی درباره حضرت فاطمه زهرا(س) در آستان قدس رضوی

ستایش حضرت زهرا(س) در سنت نگارش دینی و ادبی

محمدحسین مروج کاشانی | نسخه‌های خطی از ارزشمندترین یادگارهای گذشته‌اند؛ آثاری یگانه که اهمیت تاریخی و فرهنگی‌شان، نگهداری و حفاظت از آن‌ها را ضروری می‌کند. کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی یکی از بزرگ‌ترین مراکز نگهداری میراث مکتوب در جهان اسلام، مجموعه‌ای گسترده از این آثار را در موضوعات گوناگون در اختیار دارد. در میان آن‌ها، کتاب‌هایی درباره اهل‌بیت عصمت و طهارت(ع) جایگاه ویژه‌ای دارند؛ آثاری که کم‌نظیر و گاه یگانه‌اند.

به مناسبت ایام فاطمیه، با سیدرضا صداقت‌حسینی، کارشناس پیشکسوت ارزشیابی نسخه‌های خطی، درباره شماری از نسخه‌های مرتبط با حضرت فاطمه زهرا(س) گفت‌وگو کرده‌ایم. او ۲۵ سال از عمر حرفه‌ای خود را به بررسی نسخه‌های خطی گنجینه آستان قدس رضوی اختصاص داده است. آنچه در ادامه می‌آید، مروری بر بخشی از این آثار است.

گنجینه‌ای کهن در سایه‌سار بارگاه منور رضوی

کتابخانه آستان قدس رضوی از مراکز مهم صیانت از میراث مکتوب در ایران و جهان اسلام به شمار می‌رود. نسخه‌های این مجموعه بارها در پژوهش‌های علمی و تصحیح متون به کار گرفته شده‌اند. از جمله آثار شاخص آن می‌توان به «صحیفه سجادیه» به کتابت سال ۴۱۶ قمری و «مصباح المتهجد» شیخ طوسی، کتابت سال ۵۰۲ قمری اشاره کرد. برخی آثار نیز به‌صورت نسخه‌برگردان منتشر شده‌اند؛ ازجمله «دیوان خازن» با تاریخ کتابت ۴۸۱ قمری.

در این کتابخانه بیش از ۵۹هزار نسخه خطی در زمینه‌هایی چون فقه، حدیث، تفسیر، کلام، حکمت، عرفان، فلسفه، ادبیات، تاریخ و جغرافیا نگهداری می‌شود. این آثار به زبان‌های عربی، فارسی، اردو و ترکی هستند. افزون بر آن، مجموعه‌ای شامل حدود ۲۲هزار قرآن و جزوه قرآنی در گنجینه وجود دارد. قرآن‌های منسوب به امامان معصوم(ع)، نوشته‌شده بر پوست و به خط کوفی و جزوه‌های قرآنی وقفی کشواد بن املاس، حاکم اصفهان متعلق به سال ۳۲۷ قمری، از نفایس این مجموعه‌اند. «اربعین جامی» به خط سلطان‌علی مشهدی و کتابت سال ۸۸۹ قمری و مناجات‌نامه حضرت علی(ع) به خط میرعلی هروی و کتابت سال ۹۳۹ قمری نیز از آثار هنری ارزشمند کتابخانه‌اند.

مرثیه‌ای ناتمام؛ «الدرّة الغرّاء فی وفاة الزهراء(س)»

یکی از نسخه‌های مرتبط با زندگی و مصائب حضرت فاطمه(س)، کتاب «الدرّة الغرّاء فی وفاة الزهراء(س)» به شماره ۱۷۹۵۶ است. این اثر را حسین بن محمد بن احمد بن ابراهیم بن احمد بن صالح بن احمد بن عصفور درازی، از دانشمندان امامیه و درگذشته سال ۱۲۱۶ قمری نوشته است. کتاب در اصل هزار بیت داشته و به احوال، فضائل و مصائب حضرت زهرا(س) پرداخته است؛ اما نسخه موجود در گنجینه ناقص است.

نسخه با ستایش خداوندی آغاز می‌شود که اولیای خود را در دنیا به سخت‌ترین مصیبت‌ها آزموده است و پایان موجود آن چنین است: «پس ناگزیر مرگی در پیش است و ناگزیر بلایی؛ و ماندن من پس از شما اندک خواهد بود». نسخه به خط نسخ و بر کاغذ نخودی نوشته شده و تاریخ کتابت آن به قرن سیزدهم قمری بازمی‌گردد. این دستنوشته ۱۸ برگ دارد و در آبان ۱۳۶۹ شمسی از سوی سازمان اوقاف و امور خیریه به کتابخانه واگذار شده است.

درخشش نام حضرت زهرا(س) در «ترجمة‌المناقب»

نسخه «ترجمة‌المناقب» به شماره ۲۵۲۱۸، تألیف ابوالحسن علی بن حسن زواری، نویسنده قرن دهم قمری به فارسی نوشته شده است. این اثر ترجمه‌ای تحت‌اللفظی از کتاب «کشف‌الغمّه» نوشته بهاءالدین علی بن عیسی اربلی است و به زندگی، فضائل، مناقب و معجزات پیامبر اسلام(ص)، حضرت فاطمه زهرا(س) و امامان معصوم(ع) می‌پردازد. کتاب در پنج اصل تنظیم شده و مترجم نگارش آن را در سال ۹۳۸ قمری به پایان رسانده است.

از روایت پیامبران تا یاد بانوی دو جهان؛ «حیات‌القلوب»

«حیات‌القلوب» اثر محمدباقر بن محمدتقی مجلسی، معروف به علامه مجلسی، از دیگر آثاری است که در بخشی از آن به زندگی حضرت فاطمه(س) پرداخته شده است. نسخه مورد اشاره به شماره ۱۵۸۷۵ ثبت شده و جلد نخست کتاب را دربرمی‌گیرد. این جلد، افزون بر سرگذشت پیامبران پیشین و تاریخ زندگی پیامبر اسلام(ص)، مطالبی درباره امامان معصوم(ع) و حضرت زهرا(س) دارد و در پایان به مباحث امامت می‌رسد. اصل کتاب در سه جلد تنظیم شده و مطالب آن از احادیث مندرج در جلدهای پنجم تا هفتم «بحارالانوار» ترجمه شده است. نگارش جلد نخست در نیمه شوال سال ۱۰۸۵ قمری در مشهد به پایان رسیده است. نسخه حاضر ناقص است: برگ نخست آن افتاده و برگ دوم نیز آسیب‌دیده یا ناقص است. دستنویس به خط نسخ و بر کاغذ نخودی نوشته شده، ۲۷۲ برگ دارد و عنوان‌های آن با شنگرف مشخص شده‌اند. آستان قدس رضوی این نسخه را در مرداد ۱۳۶۷ شمسی خریداری کرده است.

روایت بانوی رنج و کرامت در «روضة‌الشهدا»

«روضة‌الشهدا» نوشته ملاحسین بن علی بیهقی کاشفی، معروف به واعظ، درگذشته سال ۹۱۰ قمری، اثری فارسی درباره واقعه کربلا و شهادت امام حسین(ع) است. کتاب در کنار روایت این واقعه، به‌اختصار از زندگی پیامبر(ص)، حضرت فاطمه زهرا(س)، امام علی(ع) و امام حسن(ع) و امام حسین(ع) نیز یاد می‌کند. این اثر در ۱۰ باب و یک خاتمه تنظیم شده و باب چهارم آن به احوال حضرت زهرا(س) اختصاص دارد.

نسخه آستان قدس رضوی به شماره ۲۵۶۷۹ ثبت شده و در قرن یازدهم قمری به خط نستعلیق خوش کتابت شده است. این دستنویس ۳۷۸ برگ دارد و عنوان‌هایش به شنگرف نوشته شده‌اند. برگ نخست آن تازه‌نویس و منقش است و صفحه دوم، کتیبه‌ای مذهّب و مرصع دارد. جداول صفحات نیز با زر، تحریر و لاجورد آراسته شده‌اند. این نسخه را استاد جعفر زاهدی در دی ۱۳۷۷ شمسی وقف کرده است.

۴۰ مجلس ارادت؛ جلوه مناقب در «نورالعیون»

نسخه «نورالعیون» به شماره ۲۴۰۴۶، تألیف محمد حسن بن محمدمعصوم قزوینی حائری شیرازی، درگذشته سال ۱۲۴۰ قمری، اثری فارسی در ۴۰ مجلس درباره مناقب و مصائب اهل‌بیت(ع) است. کتاب برای استفاده اهل منبر فراهم آمده و هر مجلس با خطبه‌ای عربی آغاز می‌شود؛ در کنار نثر، اشعار فارسی متناسب با موضوع نیز در آن آمده است.

«نورالعیون» خلاصه‌ای از کتاب دیگر مؤلف، «ریاض‌الشهاده و کنوزالسعاده» است. مطالب مربوط به حضرت فاطمه زهرا(س) در مجلس دوم جای گرفته و در دو فصل تنظیم شده است. نسخه موجود به خط نسخ و بر کاغذ نخودی آهارمهره نوشته شده و ۲۰۰ برگ دارد. تاریخ کتابت آن قرن سیزدهم قمری است. این اثر را آیت‌الله حسین شاهرودی وقف و حجت‌الاسلام علی‌اکبر الهی خراسانی آن را در خرداد ۱۳۷۶ شمسی به کتابخانه اهدا کرده است.

این نسخه‌ها، هر یک به شیوه‌ای متفاوت، از جایگاه حضرت فاطمه زهرا(س) در سنت نگارش دینی و ادبی فارسی و عربی حکایت می‌کنند. بررسی متن، خط، کاغذ، تزئینات و پیشینه وقف یا نگهداری آن‌ها، افزون بر شناخت محتوای آثار، بخشی از تاریخ کتابت و فرهنگ حفظ میراث مکتوب را نیز روشن می‌کند.

